

RETTENS DOM (Fjerde Afdeling)

20. marts 2002 *

I sag T-15/99,

Brugg Rohrsysteme GmbH, Wunstorf (Tyskland), ved advokaterne T. Jestaedt, H.-C. Salger og M. Sura, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved W. Mölls og É. Gippini Fournier, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

hvorunder der principalt er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 1999/60/EF af 21. oktober 1998 om en procedure efter EF-traktatens artikel 85 (sag IV/35.691/E-4: Rørkartel (præisolerede rør)) (EFT 1999 L 24, s. 1) og subsidiært om nedsættelse af den bøde, der er pålagt sagsøgeren ved denne beslutning,

* Processprog: tysk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Mengozzi, og dommerne V. Tiili og R.M. Moura Ramos,

justitssekretær: fuldmægtig G. Herzig,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 23. oktober 2000,

afsagt følgende

Dom¹

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren er et tysk selskab, der driver virksomhed inden for fjernvarmesektoren og sælger præisolerede rør.

²
til
7 [...]]

1 — Der gengives kun de præmisser i nærværende dom, som Retten finder det relevant at offentliggøre. De faktiske og retlige omstændigheder i nærværende sag er gengivet i Rettens dom af 20.3.2002, LR af 1998 mod Kommissionen (sag T-23/99, Sml. II, s. 1705).

- 8 Den 21. oktober 1998 vedtog Kommissionen beslutning 1999/60/EF om en procedure efter EF-traktatens artikel 85 (sag IV/35.691/E-4: Rørkartel (præisolerede rør)) (EFT 1999 L 24, s. 1), som før offentliggørelsen blev berigtiget ved en beslutning af 6. oktober 1998 (K(1998) 3415 endelig udg.) (herefter »beslutningen« eller »den anfægtede beslutning«), hvori den fastslog, at en række virksomheder, herunder sagsøgeren, havde deltaget i et kompleks af aftaler og samordnet praksis i EF-traktatens artikel 85's forstand (nu artikel 81 EF) (herefter »kartellet«).
- 9 Ifølge beslutningen blev der sidst i 1990 indgået en principaftale mellem de fire danske producenter af fjernvarmerør om et generelt samarbejde på deres hjemmemarked. Parterne i denne aftale var ABB IC Møller A/S, som er det danske datterselskab af den svensk-schweiziske koncern ABB Asea Brown Boveri Ltd (herefter »ABB«), Dansk Rørindustri A/S, der også kendes under navnet Starpipeline (herefter »Dansk Rørindustri«), Løgstør Rør A/S (herefter »Løgstør«) og Tarco Energi A/S (herefter »Tarco«) (disse fire virksomheder omtales herefter som »de danske producenter«). En af de første foranstaltninger, der blev truffet, var samordning af en prisforhøjelse, såvel for det danske marked som for eksportmarkederne. Med henblik på en opdeling af det danske marked blev der aftalt kvoter, som derefter blev gennemført og overvåget af en »kontaktgruppe«, som omfattede de pågældende virksomheders salgsdirektører. I forbindelse med ethvert forretningsprojekt (herefter et »projekt«) meddelte den virksomhed, som kontaktgruppen havde tildelt projektet, de andre deltagere, hvilken pris den agtede at tilbyde, og derpå fremsatte de andre højere bud for at beskytte den leverandør, som kartellet havde udpeget.
- 10 Ifølge beslutningen deltog to tyske producenter — Henss/Isoplus-koncernen (herefter »Henss/Isoplus«) og Pan-Isovit GmbH — i de danske producenters regelmæssige møder fra efteråret 1991. Under disse møder blev der forhandlet om en opdeling af det tyske marked. I august 1993 resulterede disse forhandlinger i aftaler om fastsættelse af salgskvoter for hver enkelt deltagende virksomhed.

- 11 I 1994 blev der — stadig ifølge beslutningen — indgået en aftale mellem alle disse producenter om fastsættelse af kvoter for hele det europæiske marked. Dette europæiske kartel omfattede en todelt struktur. »Direktørklubben«, som bestod af de administrerende direktører for de deltagende virksomheder i kartellet, tildelte den enkelte virksomhed kvoter såvel på markedet som helhed som på de forskellige nationale markeder, bl.a. Tyskland, Østrig, Danmark, Finland, Italien, Nederlandene og Sverige. For visse nationale markeder blev der oprettet en »kontaktgruppe«, som bestod af de lokale salgsdirektører, og som skulle administrere aftalerne og herved fordele projekterne og koordinere buddene i forbindelse med licitationer.
- 12 Vedrørende det tyske marked nævnes det i beslutningen, at efter et møde, som blev afholdt den 18. august 1994 mellem de seks største europæiske producenter (ABB, Dansk Rørindustri, Henss/Isoplus, Løgstør, Pan-Isovit og Tarco) og sagsøgeren, blev der den 7. oktober 1994 afholdt et første møde i kontaktgruppen for Tyskland. Møderne i denne gruppe fortsatte længe efter, at Kommissionen havde gennemført sine kontrolundersøgelser i slutningen af juni 1995, selv om de efter dette tidspunkt blev afholdt uden for Den Europæiske Union, nemlig i Zürich. Møderne i Zürich fortsatte indtil den 25. marts 1996.
- 13 Beslutningen anfører navnlig, at der som led i kartellet blev vedtaget og gennemført samordnede foranstaltninger med henblik på at fjerne Powerpipe, som var den eneste virksomhed af betydning, der ikke deltog i kartellet. Kommissionen anfører nærmere, at visse karteldeltagere ansatte nogle »nøglemedarbejdere« i Powerpipe og meddelte selskabet, at det burde trække sig ud af det tyske marked. Efter at Powerpipe havde opnået et stort tysk projekt i marts 1995, blev der afholdt et møde i Düsseldorf med deltagelse af de seks ovennævnte producenter og sagsøgeren. Ifølge Kommissionen blev det på dette møde vedtaget at indføre en kollektiv boykot af Powerpipe's kunder og leverandører. Denne boykot blev derefter sat i værk.
- 14 I beslutningen anfører Kommissionen begrundelsen for, at ikke alene den udtrykkelige markedsdelingsordning, som de danske producenter vedtog sidst i 1990, men også de arrangementer, der blev indgået fra oktober 1991, når de ses

under ét, kan anses for at udgøre en »aftale«, der er forbudt efter traktatens artikel 85, stk. 1. Kommissionen understreger endvidere, at det »danske« og det »europæiske« kartel blot var udtryk for et enkelt kartel, der begyndte i Danmark, men som fra begyndelsen havde det langsigtede mål at udvide deltagernes kontrol til hele markedet. Ifølge Kommissionen havde den vedvarende aftale mellem producenterne mærkbar indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne.

15 Af disse grunde konkluderer beslutningen:

»Artikel 1

ABB Asea Brown Boveri Ltd, Brugg Rohrsysteme GmbH, Dansk Rørindustri A/S, Henss/Isoplus-koncernen, KE KELIT Kunststoffwerk GmbH, Oy KWH Tech AB, Løgstør Rør A/S, Pan-Isovit GmbH, Sigma Tecnologie di rivestimento Srl og Tarco Energi A/S har overtrådt EF-traktatens artikel 85, stk. 1, ved at have deltaget på den måde og i det omfang, der er anført i begrundelsen, i et kompleks af aftaler og samordnet praksis i den præisolerede rørsektor, der opstod omkring november/december 1990 mellem de fire danske producenter, senere blev udvidet til andre nationale markeder og til at omfatte Pan-Isovit og Henss/Isoplus, og sidst i 1994 udgjorde et omfattende kartel for hele fællesmarkedet.

Overtrædelsernes varighed var følgende:

[...]

- Brugg [...] fra omkring august 1994 til i hvert fald marts eller april 1996

[...]

Overtrædelserne bestod i, at producenterne:

- opdelte de nationale markeder og i sidste instans hele det europæiske marked imellem sig på grundlag af kvoter
- overlod de nationale markeder til bestemte producenter og sørgede for, at andre producenter trak sig ud
- aftalte priserne på produktet og på de enkelte projekter
- udpegede de producenter, der skulle have tildelt de enkelte projekter, og manipulerede med tilbuddene på disse projekter for at sikre, at den udpegede producent også fik tildelt den pågældende kontrakt
- traf samordnede foranstaltninger for at beskytte kartellet mod konkurrence fra den eneste betydelige, udenforstående konkurrent, Powerpipe AB;

foranstaltningerne gik ud på at begrænse dens aktiviteter, skade dens virksomhed eller tvinge den helt ud af markedet.

[...]

Artikel 3

De i artikel 1 omhandlede virksomheder pålægges følgende bøder for de i artikel 1 omhandlede overtrædelser:

[...]

b) Brugg Rohrsysteme GmbH: en bøde på 925 000 ECU

[...]«

[...]

Realiteten

- 23 Sagsøgeren gør i det væsentlige fire anbringender gældende. Ifølge det første anbringende foreligger der faktiske fejl ved anvendelsen af traktatens artikel 85, stk. 1. Med det andet anbringende gøres det gældende, at retten til kontradiktion er tilsidesat. Som tredje anbringende anføres, at almindelige grundsætninger er overtrådt, og at fastsættelsen af bødens størrelse hviler på faktiske fejl. Ifølge det fjerde anbringende er begrundelsespligten ikke overholdt i forbindelse med fastsættelsen af bødebeløbet.

Det første anbringende, hvorefter der foreligger faktiske fejl ved anvendelsen af traktatens artikel 85, stk. 1

- 24 Sagsøgeren kritiserer Kommissionen for at have begået faktiske fejl ved anvendelsen af traktatens artikel 85, stk. 1, for det første vedrørende varigheden af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen, for det andet vedrørende sagsøgerens påståede deltagelse i de samordnede aktioner mod Powerpipe og for det tredje vedrørende sagsøgerens påståede deltagelse i et kartel for hele Fællesskabet.

Varigheden af overtrædelsen, der lægges sagsøgeren til last

— Parternes argumenter

- 25 Ifølge sagsøgeren har Kommissionen overdrevet varigheden af sagsøgerens overtrædelse med antagelsen om, at virksomhedens deltagelse i kartellet begyndte den 18. august 1994 og først ophørte i marts eller april 1996.

- 26 For det første kan begyndelsestidspunktet for virksomhedens deltagelse ikke sættes til den 18. august 1994, på hvilken dato den i København deltog i et direktørmøde, der fandt sted i anledning af et møde i brancheforeningen »European Heating Pipe Manufacturers Association« (herefter »EuHP«).
- 27 Faktisk blev sagsøgeren ikke officielt indbudt til dette møde, men deltog i det på opfordring fra Henss for at forhøre sig om mulighederne for at blive medlem af sammenslutningen. De på dette møde behandlede emner var uden interesse for sagsøgeren, og virksomheden deltog ikke uafbrudt i mødet. I modsætning til hvad Kommissionen antager, blev der ikke drøftet forslag om en forhøjelse af priserne i Tyskland eller om udarbejdelse af en fælles prisliste, i det mindste ikke mens sagsøgeren var til stede. Det var først på mødet, at sagsøgeren fik at vide, at der på det tyske marked fandtes et samarbejde mellem de andre producenter, og at virksomheden var nødt til at indgå i det.
- 28 Den omstændighed, at sagsøgeren ikke deltog i møderne i kontaktgruppen, der fulgte umiddelbart efter mødet den 18. august 1994, men først deltog i disse møder fra den 7. december 1994, viser endvidere, at virksomhedens deltagelse i kartellet ikke begyndte med dens tilstedeværelse på mødet den 18. august 1994. Udtalelsen i beslutningens betragtning 61 om, at »KWH og Brugg [ikke] deltog [...] i mødet den 16. november [1994], men da ABB så optimistisk på mulighederne for, at de kunne indpasses i ordningen, gav kartellet [denne] mandat til at udarbejde en endelig aftale med disse to producenter«, viser, at sagsøgeren på tidspunktet for mødet den 16. november 1994 endnu ikke havde tilsluttet sig kartellet. I øvrigt var sagsøgeren, i modsætning til hvad der anføres i beslutningen, ikke til stede på mødet den 7. oktober 1994.
- 29 For så vidt angår ophøret af overtrædelsen havde sagsøgeren allerede afsluttet sin deltagelse den 25. februar 1996, hvor man afholdt det sidste møde i Zürich, som selskabet deltog i.

- 30 Sagsøgte bemærker, at mødet den 18. august 1994 må betragtes som begyndelsen af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen. I sagsøgerens svar af 9. august 1996 på anmodningen om oplysninger af 9. juli 1996 (herefter »sagsøgerens svar«) nævnte denne det pågældende møde blandt de møder, hvorunder konkurrence-spørgsmål var blevet drøftet. Sagsøgerens indtræden i kartellet blev — i hvert fald principielt — fuldbyrdet, efter at virksomheden havde deltaget i mødet den 18. august 1994 uden at give udtryk for uenighed, selv om der fortsat herskede en vis tvivl med hensyn til den plads, som den skulle indtage inden for rammerne af det europæiske kartel, der befandt sig i opbygningsfasen.
- 31 Med hensyn til ophøret af overtrædelsen bemærker sagsøgte, at sagsøgeren selv, såvel under den administrative procedure som i stævningen, har bekræftet, at virksomheden deltog i et møde endnu den 25. marts 1996.

— Rettens bemærkninger

- 32 Det bemærkes, at sagsøgeren ikke bestrider at have været til stede på et møde i kartellet i København den 18. august 1994.
- 33 Vedrørende genstanden for dette møde skal det indledningsvis bemærkes, at der ifølge Tarco inden for kartellet fandtes en prisliste, der skulle finde anvendelse ved afgivelsen af bud, og som var blevet rundsendt af kartellets koordinator, sandsynligvis i maj 1994 (Tarco's svar af 31.5.1994 på anmodningen om oplysninger af 13.3.1996). I skrivelsen om indkaldelse til dette møde, som blev sendt den 10. juni 1994 til Henss og til direktørerne for ABB, Dansk Rørindustri, Løgstør, Pan-Isovit og Tarco (bilag 56 til meddelelsen af klagepunkter), anførte kartellets koordinator følgende: »Da listen af 9. maj 1994 er ufuldstændig på visse punkter, og sammenligningen af tilbud derfor har medført store konfrontationer og meningsforskelle, tillader jeg mig at supplere de manglende

punkter på vedlagte liste.« I lyset af ABB's svar af 4. juni 1996 på anmodningen om oplysninger af 13. marts 1996 (herefter »ABB's svar«), ifølge hvilket der fandtes en prisliste, som ifølge et møde den 3. maj 1994 i Hannover skulle finde anvendelse for alle leverancer til de tyske leverandører, må det konkluderes, at da mødet den 18. august 1994 blev planlagt, var det hensigten at fortsætte drøftelsen om denne prisliste, som man allerede var begyndt at anvende, om end ikke uden vanskeligheder.

- 34 Det skal endvidere bemærkes, at ifølge ABB's svar blev der på mødet den 18. august 1994 drøftet foranstaltninger med henblik på at »forbedre« prisniveauet i Tyskland. Ifølge ABB er det muligt, at disse foranstaltninger omfattede fremsendelse af nye prislister til kartellets koordinator med henblik på udarbejdelse af en ny fælles prisliste samt en aftale om, at rabatterne på priserne i den fælles prisliste ikke måtte overstige et maksimum, som skulle fastsættes før slutningen af 1994, samt om, at priserne på den nævnte liste skulle være bindende fra den 1. januar 1995, selv om aftalen vedrørende dette sidste punkt også kan være blevet indgået på et senere møde (ABB's svar). Selv om ABB's forklaring om indholdet af mødet den 18. august 1994 ikke er bekræftet af de andre deltagere i kartellet, må det i lyset af de konklusioner, der må drages af indkaldelsen til dette møde, fastslås, at drøftelsen den 18. august 1994 supplerede, hvis ikke bekræftede, den fælles prisliste, der var blevet fastsat i maj 1994.
- 35 Med hensyn til sagsøgerens deltagelse bemærkes, at virksomheden i sit svar har indrømmet, at den på mødet den 18. august 1994 deltog i en drøftelse om konkurrencesituationen på det pågældende marked (sagsøgerens svar, bilag 2). Sagsøgeren har i stævningen indrømmet, at selv om virksomheden ikke var til stede under hele mødet, var det ved denne lejlighed klart, at der forelå et snævert samarbejde på det danske og det tyske marked, således at virksomhedens eksistens ville være truet, hvis den ikke deltog i det.
- 36 Det er i denne forbindelse uden betydning, at sagsøgeren ikke formelt blev indbudt til mødet den 18. august 1994, men deltog heri efter tilskyndelse fra

Henss. Sagsøgeren kan heller ikke gøre gældende, at virksomheden forventede en drøftelse om tekniske standarder. Således har virksomheden i sit svar forklaret, at den deltog i dette møde på grundlag af kontakter, hvorunder der havde været tale om et samarbejde mellem konkurrenterne, som kunne have konsekvenser for sagsøgeren. Endvidere har sagsøgeren i sine bemærkninger til meddelelsen af klagepunkter anført, at Henss havde rådet virksomheden til at deltage i mødet, således at den dels kunne gøre sig tanker om dens deltagelse i EuHP, og dels få et indtryk af markedssituationen og af konkurrenterne på markedet. Det følger heraf, at selv om hovedformålet med sagsøgerens deltagelse i mødet var tiltrædelsen af EuHP, rejste virksomheden til mødet vel vidende, at drøftelserne på mødet ville gå ud over foranstaltningerne i forbindelse med udarbejdelsen af tekniske standarder, hvilket er et af EuHP's formål.

37 Eftersom sagsøgeren på det pågældende møde fik kendskab til, at der fandtes et snævert samarbejde på det danske og det tyske marked, burde virksomheden i det mindste have været vidende om, at de andre deltagere var i færd med at drøfte en fælles prisliste for det tyske marked.

38 Det bemærkes imidlertid, at når en virksomhed sammen med andre virksomheder deltager i et møde med et konkurrencebegrænsende formål og ikke tager klart afstand fra mødets indhold, giver den de øvrige deltagere det indtryk, at den tilslutter sig og retter sig efter resultatet af mødet, også selv om den ikke deltager aktivt i mødet, og det må herefter anses for bevist, at virksomheden deltager i aftaler, som er indgået på mødet (jf. Rettens dom af 17.12.1991, sag T-7/89, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 1711, præmis 232, af 10.3.1992, sag T-12/89, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s. 907, præmis 98, og af 6.4.1995, sag T-141/89, Tréfileurope mod Kommissionen, Sml. II, s. 791, præmis 85 og 86).

39 Det er klart, at sagsøgeren, efter at virksomheden var blevet bekendt med, at der var et samarbejde på det danske og det tyske marked, ikke tog afstand fra mødets konkurrencebegrænsende indhold. Tværtimod viser den omstændighed, at

virksomheden senere blev tildelt en kvote for det tyske marked, at den efter sin deltagelse i mødet den 18. august 1994 af de andre deltagere i kartellet blev betragtet som en virksomhed, der burde være omfattet af ordningen med opdeling af markederne.

- 40 Det skal bemærkes, at beslutningen ikke fører til en anden fortolkning, hvor den henviser til Løgstør's forklaring om, at ABB på et møde den 16. november 1994 meddelte, at der stadig ikke var en aftale med Brugg og Oy KWH Tech AB (herefter »KWH«), men at ABB håbede, at der kunne findes en ordning (Løgstør's bemærkninger til meddelelsen af klagepunkter). Løgstør taler således om forhandlingsprocessen for aftalen om opdelingen af det europæiske marked, hvorunder Brugg havde krævet en kvote på 2% af det europæiske marked og på 4% af det tyske marked. Hvad denne forhandling angår anføres det — stadig i Løgstør's bemærkninger — vedrørende den omstændighed, at der på et møde den 30. september 1994 ikke havde kunnet indgås en aftale, at »en aftale forudsatte deltagelse af KWH og Brugg«. Herved bekræftes, at sagsøgeren efter sin deltagelse i drøftelsen om priserne blev betragtet som deltager i kartellet, selv om forhandlingerne om at supplere aftalerne om priserne med en aftale om opdeling af markedet på dette tidspunkt endnu ikke havde ført til et resultat.
- 41 Eftersom sagsøgerens deltagelse i det kartel, der fandtes mellem de andre deltagere i mødet den 18. august 1994, fremgår tilstrækkeligt klart af virksomhedens deltagelse i dette møde, er det heller ikke en relevant konstatering, at sagsøgeren ikke straks deltog i møderne i den tyske kontaktgruppe.
- 42 Med hensyn til ophøret af sagsøgerens deltagelse i den omhandlede overtrædelse er det tilstrækkeligt at konstatere, at virksomheden under retsmødet bekræftede den oplysning, der er meddelt i bilag 2 til dens svar, hvorefter den deltog i et møde i den tyske kontaktgruppe endnu den 25. marts 1996.

- 43 Kommissionen har følgelig med rette fastslået, at sagsøgeren deltog i overtrædelsen fra omkring august 1994 indtil marts eller april 1996.

44
til
66 [...]]

Sagsøgerens deltagelse i et kartel omfattende hele Fællesskabet

— Parternes argumenter

- 67 Sagsøgeren kritiserer Kommissionen for, at den med urette har antaget, at virksomheden tog del i et almindeligt kartel, der omfattede hele fællesmarkedet. Sagsøgeren anfører, at den kun drev virksomhed på det tyske marked. Således deltog den ikke i direktørklubben, men udelukkende i møderne i den tyske kontaktgruppe. På det tidspunkt, hvor den deltog heri for første gang, var fordelingen af kvoterne allerede blevet fastsat. Alt dette viser ifølge sagsøgeren, at virksomheden ikke havde kendskab til eksistensen af et kartel, der omfattede hele fællesmarkedet.
- 68 I replikken bestrider sagsøgeren, at der ud over kvoten på 4% for det tyske marked også blev tildelt virksomheden en egentlig europæisk kvote. I øvrigt kunne virksomheden intet gøre i den anledning, eftersom den med hensyn til de omhandlede rør kun var forhandler på det tyske marked alene. Andelen på 2% af det europæiske marked var blot en indirekte følge af konverteringen af den tyske kvote til det europæiske marked.

- 69 Sagsøgte gør gældende, at sagsøgerens adfærd på det tyske marked ikke udgjorde en særskilt overtrædelse, men var indarbejdet i et europæisk kartel. Sagsøgeren vidste, at kvoterne inden for de nationale markeder var blevet besluttet af direktørklubben. Ifølge sagsøgte havde sagsøgeren ikke alene en kvote på 4% for Tyskland, men også en kvote på 2% for det europæiske marked.
- 70 Hvad angår anbringendet om, at sagsøgeren ikke blev tildelt en egentlig europæisk kvote, bemærker sagsøgte, at sagsøgeren dermed for første gang — i replikken — bestrider et klagepunkt, der allerede blev nævnt såvel i meddelelsen af klagepunkter som i beslutningen. Under alle omstændigheder kan sagsøgeren ikke hævde, at virksomheden ikke ville have haft gavn af en sådan kvote, da den også solgte de pågældende produkter på det danske marked og allerede havde vist sin interesse i at opnå garantier, der gik ud over det tyske marked, navnlig en garanti for, at der ikke ville være nye konkurrenter i Schweiz.

— Rettens bemærkninger

- 71 Det bestrides ikke, at sagsøgeren deltog i det kartel, som blev praktiseret på det tyske marked, og at virksomheden regelmæssigt deltog i møderne i kontaktgruppen for dette marked.
- 72 Endvidere har sagsøgeren indrømmet, at møderne i den tyske kontaktgruppe indgik som en del af et almindeligt kartel, der blev administreret inden for direktørklubben, hvis medlemmer for samtlige deltagere fastsatte kvoterne på de forskellige nationale markeder og aftalte de almindelige prisforhøjelser.

- 73 Det bemærkes, at en virksomhed, der har deltaget i en særskilt og kompliceret overtrædelse ved egne handlinger, der falder ind under de i traktatens artikel 85, stk. 1, omhandlede begreber aftaler og samordnet praksis med konkurrencebegrænsende formål, og som har haft til formål at bidrage til gennemførelsen af overtrædelsen i dens helhed, for så vidt angår hele det tidsrum, hvor virksomheden har deltaget i den nævnte overtrædelse, også kan være ansvarlig for de handlinger, som andre virksomheder har foretaget som led i den samme overtrædelse, når der er ført bevis for, at den pågældende virksomhed er bekendt med de øvrige deltageres ulovlige adfærd eller med rimelighed kan forudse denne, og at den er indstillet på at løbe den hermed forbundne risiko (jf. i denne retning Domstolens dom af 8.7.1999, sag C-49/92 P, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, Sml. I, s. 4125, præmis 203).
- 74 Sagsøgeren bestrider i den forbindelse ikke at have deltaget i mødet den 18. august 1994 i København, hvorunder det klart fremkom, at der bestod et sådant samarbejde på det danske og det tyske marked, at det kunne blive farligt for virksomhedens overlevelse ikke at deltage heri. Endvidere har virksomheden i sit svar indrømmet, at ABB meddelte den, at det »europæiske møde« havde fastsat dens kvote, og at der stadig var et problem med den europæiske kompensationsordning, idet leverancerne fra Dansk Rørindustri til sagsøgeren skulle afskrives på Dansk Rørindustri's kvote. Heraf følger, at sagsøgeren på tidspunktet for sin deltagelse vidste, at virksomhedens kvote på det tyske marked var et led i en opdeling af markedet, som producenterne havde tilrettelagt på europæisk plan.
- 75 Under disse omstændigheder kunne Kommissionen med føje foreholde sagsøgeren en deltagelse i det almindelige kartel, der omfattede hele fællesmarkedet, samtidig med at den anerkendte, at virksomheden hovedsagelig var aktiv på det tyske marked.
- 76 Det er herved ikke nødvendigt, at Retten yderligere udtaler sig om spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren rådede over en kvote for det europæiske marked. For selv om sagsøgeren havde fået tildelt en kvote udelukkende på det tyske marked,

ville dette på ingen måde berøre konklusionen om, at virksomheden var bekendt med, at dens kvote på det tyske marked indgik som led i en opdeling af markedet på fællesskabsniveau.

77 Følgelig må sagsøgerens anbringende også forkastes for så vidt angår klagepunktet vedrørende virksomhedens deltagelse i et kartel, der omfattede hele Fællesskabet.

78 Det første anbringende forkastes følgelig i sin helhed.

79
til
218 [...]]

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Fjerde Afdeling)

1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Mengozzi

Tiili

Moura Ramos

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. marts 2002.

H. Jung

P. Mengozzi

Justitssekretær

Afdelingsformand